

Vragen

Aangepaste versie november 2024

**In de regel betreft het acute pijn op de borst zonder sprake van trauma.
Dit kan zich ook presenteren als druk op de borst of een benauwd gevoel.
Voer ook triage uit als de pijn reeds voorbij is.**

u1

Wat is de kleur van uw huid? Is de kleur van uw gezicht anders dan normaal? Wat is er anders?

u1

Heeft u diabetes?

u2

u1

Wanneer zijn de klachten die u op dit moment heeft begonnen?
Zijn de klachten continu hetzelfde? Is er iets veranderd?

u3

u2

u1

Zweet u?

u3

u2

u1

Hoe zou u de klachten omschrijven?

u3

u2

u1

Straalt de pijn uit? Voelt u nog ergens anders pijn? Zo ja, waar?

u2

Komt onverwachte hartstilstand in de familie voor? Bij wie?
Op welke leeftijd?

Triagecriteria

Aangepaste versie november 2024

u1 Levensbedreigend

Grauw

Vrouw, 40 jaar of ouder en bekend met diabetes

Man, 55 jaar of ouder en contact tussen 00:00 en 09:00 uur

40 jaar of ouder, klachten 12 uur of langer onveranderd, bekend met diabetes en 1 of meer begeleidende klachten (zweeten, beklemmend/drukkend karakter of typische uitstraling)

40 jaar of ouder, klachten 12 uur of langer veranderd of verergerd en 1 of meer begeleidende klachten (zweeten, beklemmend/drukkend karakter of typische uitstraling)

40 jaar of ouder, klachten korter dan 12 uur en 1 of meer begeleidende klachten (zweeten, beklemmend/drukkend karakter of typische uitstraling)

u2 Spoed

Man, 40 jaar of ouder en contact tussen 00:00 en 09:00

40 jaar of ouder, klachten 12 uur of langer onveranderd en 1 of meer begeleidende klachten (zweeten, beklemmend/drukkend karakter of typische uitstraling)

Acute hartdood 1e graad jonger dan 50 jaar en 1 of meer begeleidende klachten (zweeten, beklemmend/drukkend karakter of typische uitstraling)

u3 Dringend

40 jaar of ouder

Beklemmend/drukkend karakter

Zweeten

Typische uitstraling

Advies

u1

u2

u3

u4

Pijn op de borst

Rustig zitten, geen inspanning. Bij gebruik van nitro-preparaten voor deze klachten, dat nu ook doen.

Myalgie/verrekte spier

Myalgie is pijn aan een (overbelaste of verrekte) spier. Het herstel is afhankelijk van de ernst en kan enige weken duren. In de acute fase koelen. Rust en warmte bevorderen bij spierpijn het genezingsproces. Paracetamol tegen pijn.

Pijnstilling

Zie hoofdstuk 'Pijnbeoordeling en pijnbehandeling'.

Contactadvies

Contact opnemen als de pijn verergert, men zeker of kortademig wordt, en bij twijfel.

Achtergrondinformatie

Pijn op de borst – algemeen

Kan door veel verschillende aandoeningen worden veroorzaakt: vanuit het skelet of de spieren, psychosomatisch, cardiaal, pulmonaal, gastro-intestinaal. Het merendeel van deze klachten heeft geen spoedeisend karakter. Bij acute heftige pijn op de borst, meestal door ernstige oorzaak, is de patiënt in het algemeen angstig en gealarmeerd. Bij de wat langer bestaande klachten van pijn op de borst is de patiënt doorgaans niet of nauwelijks gealarmeerd.

Pijn op de borst – andere oorzaken

Contusie, myalgie, neuralgie, syndroom van Tietze zijn enkele voorbeelden van aandoeningen die onschuldige pijn op of van de borst kunnen veroorzaken.

Angina pectoris

Drukkend gevoel midden op de borst, dat vooral optreedt bij inspanning. De pijn kan uitstralen naar de kaak, arm of rug. Door rust verdwijnen de klachten binnen 15 minuten. Als nitroglycerine onder de tong wordt gebruikt, in enkele minuten.

Aneurysma dissecans

Een aneurysma is een verwijding van de aorta. Hoe groter deze verwijding, hoe groter de kans op barsten. Hierdoor ontstaat doorgaans een zeer hevige pijn, de patiënt is meestal vegetatief (misselijk, zweten, grauwe kleur). Rugpijn kan ook een uiting zijn van een geruptureerd aneurysma. Dit ziektebeeld heeft een zeer slechte prognose.

Cardiale pijn

Typisch een hevig drukkend, beklemmend gevoel midden op de borst of bandgevoel, dat kan uitstralen naar kaak, arm of rug. Het gevoel ontstaat in korte tijd en kan heviger zijn bij inspanning. Alarmerend zijn bijkomende vegetatieve klachten (duizeligheid, neiging tot flauwvallen, bleek/grauw zien, hevig zweten, misselijkheid) en bijkomende dyspneu. Bij vrouwen zijn cardiale klachten moeilijker te duiden.

Hartinfarct – acuut coronair syndroom (ACS)

Het typische verhaal van een hartinfarct is een acuut ontstane hevige pijn, meestal retrosternaal, die niet verdwijnt met rust of binnen 5 minuten nadat nitroglycerine onder de tong is gebruikt. Vaak gepaard gaand met vegetatieve verschijnselen en met uitstraling naar kaak, arm of rug. Dikwijls herkennen patiënten de symptomen van eerder coronairlijden. In de eerste uren na het infarct kunnen ernstige hartritme stoornissen optreden, die kunnen leiden tot hartstilstand. Niet alle infarcten gaan gepaard met de typische verschijnselen. Pijn kan zich manifesteren als pijn in de bovenbuik, soms uitstralend. Gaat gepaard met misselijkheid en soms shockverschijnselen. Sommige infarcten geven zelfs in het geheel geen klachten (stil hartinfarct).

Hyperventilatie

Bij angst en spanning kan de ademhaling te snel of te diep zijn. De ademhaling is van slag, vaak zonder dat iemand het beseft. De persoon zit in een stoel, maar ademt alsof hij een marathon loopt. Hyperventilatie is meestal ongevaarlijk, maar kan bij een eerste aanval een ernstig symptoom zijn van een andere aandoening zoals een hartinfarct, longembolie of een ontregeling van het zuur-base-evenwicht in het bloed.

Instabiele angina pectoris

Is in korte tijd in ernst toenemende angina pectoris. Voorbeelden zijn: angina pectoris die niet alleen bij inspanning maar ook in rust optreedt, recent ontstane (<2 maanden) angina pectoris die vaker dan driemaal per dag of reeds bij normale dagelijkse activiteiten voorkomt, angina pectoris die steeds vaker, ernstiger, langduriger of bij minder inspanning optreedt of een angina pectoris binnen 2 weken na een infarct, dotter- of bypassbehandeling. De kans op een myocardinfarct binnen korte tijd is dan groot.

Longembolie

Stolsel in longvaten, vaak vanuit stolsels in een been (trombosebeen). Doorgaans met kortademigheid en pijn vastzittend aan de ademhaling. Risicofactoren: operatie, langdurige bedrust, roken, eerdere trombose, kraambed.

Pleurale pijn

Pijn die verbonden is met de ademhaling.

Pneumothorax

De longen en de borstwand zijn bekleed met de longvliezen. De ruimte tussen de longvliezen heet pleuraholte. De belangrijkste functie van de vliezen is de longen ontplooid houden. Als er lucht zit in deze ruimte, is er sprake van een pneumothorax. De longen klappen ineen rondom de stam en kunnen hun gaswisselingsfunctie niet uitoefenen. Kan het gevolg zijn van een trauma, maar gebeurt ook spontaan. De spontane pneumothorax treedt vooral op jonge leeftijd op en gaat gepaard met plotselinge pijn op de borst en kortademigheid.

Refluxoesofagitis

Oprispand maagzuur kan scherpe en branderige pijn veroorzaken midden op de borst. Verergert tijdens vooroverbuigen of liggen. Bij reflux kunnen oesofagus spasmen optreden die verminderen na nitroglycerine.

Relevante NHG-Richtlijn

Acuut coronair syndroom/Stabiele angina pectoris